XII-ik évfolyam. 29-dik szám. Kőszeg. 1892. julius 17-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében.
Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamatiók a [illegible]dóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendő.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A főispáni jubileum.

Radó Kálmán 10 éves főispánságának jubileumát e hó 10. és 11-ikén nagy lelkesedéssel ülte meg Vasvármegye lakossága. A megye közönsége azt a férfiut ünnepelte, a ki mint főispán tiz éven át nagy szakértelemmel és teljes odaadással igazgotta a megyét. Radó Kálmán ez idő alatt nagy érdemeket vivott ki magának a közgazdaság, a magyarositás és egyéb téren is. Mindenre kiterjedő figyelmének köszönhetik egyes vidékek és különösen Szombathely város emelkedésüket. Hathatós támogatásától Kőszeg is vár még valamit. A miben 10 év alatt nem részesült e város, azt várja a jövőben, mert feltehető Radó Kálmán hatalmas akaraterejétől és lankadatlan munkakedvétől, hogy a mi a 10 évi munkaprogrammba felvehető nem volt, az helyet talál majd az uj működési tervben és keresztül is lesz vihető. E reményben csatlakozott Kőszeg város lakossága is az ünneplők sokaságához, küldöttség utján fejezvén ki tiszteletét a jubileumi ünnep alkalmával a megye feje előtt, osztozván az örömben is, melyet megye szerte egy tiz éves fényes cziklus végén éreznek.

Hogy már most a jubileumi ünnepség lefolyása felől olvasóink tájékozva legyenek, adjuk tisztelt laptársunk, a *Vasmegyei Lapok*, után a következőket:

Első nap.

A megye székhelye e hó 10-én zászlódiszt öltött s a Gyöngyös hidjánál diadkapu emelkedett zászlókkal és czimerekkel. Az uczákon kora reggeltől fogva nagy élénkség uralkodott, melyet fokozott a nagyszámu diszes fogat.

A felvonulás két oldalon történt. Az egyik oldalon vonultak fel a városi képviselők mintegy 25 fogaton. Ezek a városházban gyülekeztek össze.

A vármegyeházban gyült össze a közönség többi része. Pontban 4 órakor Lankovics József főkapitány és Veörös Ferenc fogalmazó hozzafogtak a fogatoknak a megállapitott sorrendben való elrendezéséhez. ¾5 órára végre az összes fogatok az indóháznál voltak. A városi képviselők az ur- és Gyöngyös-utcán át 25 fogaton a diadalkapu elé vonult fel.

A vonat, mely a főispánt Répce-Lakról hozta, néhány perczel 5 óra előtt robogott be a pályaudvarra. Hársány, lelkes, szünni nem akaró éljenzés fogadta a coupéjából kilépő főispánt s ez az éljenzés tartott mindaddig, míg a főispán kiséretével együtt a kimeneti termen áthaladva az indóház elé érkezett, hol az egybegyült óriási népség megujuló zúgó éljenekkel fogadta az érkezőt.

Kiséretében voltak: gr. Batthyáni Iván, Dr. Kunc Adolf csornai prépost, gr. Laszberg Győrvármegye főispánja, Reiszig Ede Békésvármegye főispánja, Szájbely Gyula országy. képviselő továbbá Dr. Károlyi Antal alispán, Eredits Ferenc, Kőfalvi Vidor főgymn. igazgató, Dr. Laky Kristóf törvsz. elnök és Herényi Gothard Sándor, kik is a főispán elé Porpácig leutaztak.

A viharos éljenzés lecsillapultával előállott Dr. Bárdossy Jenő, Vasvármegye főjegyzője s a következő beszédet tartá:

„Méltóságos Főispán Ur! Szeretve tisztelt Uram! Vasvármegye közönsége mindenkor örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a tisztelet, hála és elismerés adóját lerójja azok irányában, kik a törvényhatóság érdekeit önzetlenül felkarolták, a közélet terén a köz javára serényen munkálkodtak s ezáltal elévülhetetlen érdemeket szereztek.

Méltóságod e kiváló férfiak közé tartozik, s irányában táplált érzelmeink nyilvánitására ily szép alkalmul szolgál a köz- és nyilvános élet terén fáradhatatlan munkásságban eltöltött 15 évet követő azon ujabbi tett és sikerdús 10 év letelte, mely alatt méltóságod, mint e vármegye főispánja, annak valódi atyjává lőn, a beléje helyezett reményeket megvalósitotta, mely alatt méltóságod munkálkodva áldozta megyéjének és honának élete legszebb részét, s dús tevékenységének sugaraival bevilágitva szivünket, felkeltette azokban a tisztelet és szeretet soha el nem enyészthető érzelmeit.

Ez érzelmek vezették Vasvármegye közönségét akkor, midőn ez évi május havi rendes közgyüléseben örömmel és lelkesedéssel határozta el, hogy méltóságod főispánságának 10 éves évfordulóját megünnepli, s ez érzelmek hoztak össze bennünket ma is, midőn méltóságodat a tiszteletére rendezett ünnepélyre való megjelenése alkalmával üdvözölni szerencsénk van.

Csak a valódi erdemek teszik a férfiut nagygyá s csakis a nagyoknak jut a közbecsülés osztályrészül. S hogy abban méltóságod teljes mértékben osztozik, arról meggyőződést szerezhet magának, ha itt megjelenteben körültekint. Mert az itt megjelent tisztelők nagy száma fényes bizonyitékot szolgáltat arról, hogy a méltóságod iránt táplált tisztelet és szeretet mindenkiben egyenlő és általános, hogy osztatlan a közbecsülés, mely a közélet kiváló tevékenységű férfiat körülveszi s hogy mindnyájunkban egy és közös az óhajtás, hogy méltóságodat e vármegye kormányzatának élén még sokáig üdvözölnessük.

Az Isten hozta, az Isten éltesse méltóságodat!"

Szent-mártoni Radó Kálmán főispán a főjegyző beszéde alatt láthatólag meg volt hatva. Az éljenzés lecsillapultával azután következőleg válaszolt:

„Nagyon tisztelt uraim!

Hálával tölti el keblemet e vármegye közönségének az a ténye, hogy 10 éves főispáni szolgálatainmnak megünnepelését egy rendkivüli közgyülésen elhatározta. (Zajos éljenzés.)

Nagyon leköteleztek önök, hogy ide elfáradtak, s hogy e vármegye közönsége nevében 10 évig mindig tapasztalt szives bizalmukról és jóakaratjukról ujból meggyőztek. Önkénytelen elvonul előttem az a tiz év előtti nap, amidőn hasonló körülmények közt fogadtak engem. (Zajos éljenzés.)

Engedjék meg, hogy különbséget tegyek az akkori fogadtatás és a mostani között. (Halljuk! Halljuk!)

Tán nem fogják szerénytelenségnek tartani, ha kimondom, hogy az akkori közönség kijött fogadni az uj főispánt. Akkor önöket a remény, a várakozás töltötte el. A mostani közönség pedig kijött e vármegye 10 éves munkáját fogadni (Viharos éljenzés.)

És ez teszi becsessé, mindenkorra emlékezetessé előttem a mai fogadtatást.

Legyenek meggyőzodve arról, hogy ugy mint főispán, ugy mint polgár, maradok a jövőre is, addig, amig élek, az, ami voltam: a haza odaadó munkása. (Zajos éljenzés.)

Szükebb hazám, Vasvármegye érdekében a jövőben is mindent el fogok követni, ami szerény erőmtől kitelik. (Zajos éljenzés.)

Fogadják kegyességükért ujból hálás köszönetemet. En nem fogok semmit sem elmulasztani, hogy méltó lehessek a jövőben is bizalmukra és jóindulatukra."

Szünni nem akaró, meg-megujuló éljenzés és taps hangzott fel a főispán beszédére s ezzel kezdetet vette a bevonulás a városba.

Az első kocsin Lankovics József városkapitány ült. Utána következett a főispán négyes fogata. Sűrű néptömeg állt sorfalat a Gyöngyös hidja mellett felállitott diadalkapuig. A diadal kapu előtt volt a városi képviselő testület, a tűzoltó és aggharcos egyesület felállitva. Innet egész a megyeházig óriási néptömeg képezett sorfalat.

Midőn a főispán fogata a diadalkapu elé ért, ott Szombathely város polgármestere, dr. Török Sándor üdvözölte az ünnepelt főispánt, kinek rövid válasza után megindult a fogatok hosszu sora a Gyöngyös-utca, Horváth Boldizsár-tér és Uri-utczán át a megyeházig. Mindenütt nagy néptömeg, minden ablakban egy csomó lelkes hölgy üdvözlé az elvonuló főispánt. A csorna premontrei kanonokrend tagjai a rendház erkélyén diszbe öltözve nézték az elhaladó menetet, melynek eleje már reg a megyeháza előtt volt, míg vége meg a diadalkaput sem érte el.

A fogatok szép rendben eloszoltak s a nagy emberárad t meg szét sem oszlott, midőn az aggharcosok zenekara harsány dob- és trombitaszó kiséretében elvonult a főispán ablakai előtt s ezzel az ünnepély első része véget ért.

A jubileum első napjának zárpontját a fáklyásmenet képezte. A menet a tűzoltó-szertártól indult ki Lankovits József főkapitány vezetése alatt folyton éltetve a főispánt.

Midőn a fáklyavivők a vármegyeház elé érkeztek, a dalárdisták rázenditettek a „Hymnus"-t.

Ezekután Horváth István prépost-plebános tartá meg eszmékben gazdag, tartalomdús beszédét, melyet a hallgatóság tetszésben zajos éljenzésekkel szakitott félbe. A főispán a megyeház erkélyéről válaszolt. E választ is sokszoros *éljen* kisérete. Ebből állott a jubileum első napja.

Második nap.

A Radó-jubileum második napja époly fényes volt, mint az első. Az ünnepély java része e napra esett. A délelőtt folyamán az idő is kedvezett az ünnepélynek, de délután, éppen akkor, mikor a bankett javában folyt megeredt a hideg jegeső.

A jubileum második napjának programmja az ünnepi istentisztelet-, a rendkivüli vármegyei közgyülésből, a küldöttségek fogadtatásából és a banketből állott.

D. e. 9 órakor dr. Károlyi Antal alispán megnyitotta a rendkivüli közgyülést s felhivta a nagyszámu megjelenteket, hogy az ünnepi isteni tiszteleten részt vegyenek. Ezután kettős sorban megindult az impozáns menet a székesegyházba.

Az első párt Szentmártoni Radó Kálmán, vasvármegyei és Laszberg gr. győrvármegyei főispán képezték. Utánuk jöttek sorban dr. Károlyi Antal alispán, Batthyáni Iván gr., dr. Kunc Adolf a csornai prem. kanonokrend praeratusa, dr. Bárdossy Jenő főjegyző, dr. Laky Kristóf törv. elnök, Szegedy György cs. és kir. kamarás, Reiszig Ede Békésvármegye főispánja, gr. Szegedy Béla, Bekassy Gyula, gr. Festetich Andor, dr. Rosenberg Gyula, Förster Otto or-sz. gyül. képviselő stb.

Az ünnepi isteni-tisztelet közben jelent meg gr. Batthyány Lajos, Fiume kormányzója. Ott volt a tisztikar több tagja élén Barkassy ezredessel és Tschebulz őrnagygyal. A megyei tisztikar. A városi tanács és képviselőtestület élén dr. Török Sándor polgármesterrel. A m. á. v. és a déli vasut tisztviselői, élükön Szurovy Géza déli vasuti ellenőr és Bedrocky műhelyfőnökkel stb.

Az ünnepi isteni-tisztelet 10 órakor ért véget, a mikor azután a rendkivüli közgyülés következett.

E közgyülés is, mint általában az egész ünnepély alatt méltó feltünést keltettek a szebbnél-szebb diszmagyar ruhák.

A megyei gyülésterem zsufolásig megtelt. Országgyülési képviselőink közül ott voltak: Ernuszt Kelemen, Szájbely Gyula, gróf Festetich Andor, dr. Rosenberg Gyula és Förster Otto. A karzatokon diszes hölgyközönség foglalt helyet. A gyüles lefolyásáról hozzuk a következő tudósitást:

Dr. Károlyi Antal alispán általános éljenzés és „halljuk" kiáltások után a következő beszédet tartá:

„Miután szivünket a mai ünnepélyre az Isten házában előkészitettük, van szerencsém a közgyülést folytatólagosan megnyitani. Egyuttal bátor vagyok indittványozni, hogy méltóztassék ő méltóságához, Szentmártoni Radó Kálmán főispánhoz (zajos éljenzés) egy háromtagu küldöttséget küldeni, kik is arra kérjék fel ő méltóságát, hogy a mai közgyülésen megjelenni kegyeskedjék. (Általános élénk éljenzés.) Bátor vagyok e célból javasolni Ernuszt Kelemen elnöklete alatt gr. Batthyány Ivánt és Illes Ferenc kanonok ur ő nagyságát. (Felkiáltások: Nincs itt.) Tehát Horváth István prépost-plebános urat. (Általános helyeslés.) Kiket ezennel küldetésük teljesitésére ünnepélyesen felszólitok s kiket kérek, hogy ő méltóságát erről értesiteni kegyeskedjenek. (Zajos éljenzés)

A küldöttség hivatásában eljárván, csakhamar megjelent Szentmártoni Radó Kálmán főispánnal a közgyülés termében.

Élénk, meg-megujuló és hosszantartó éljenzés fogadta a terembe lépő főispánt, kinez dr. Károlyi Antal a következő beszédet intezte:

Méltóságos főispán Ur!

Öröm és hála ünnepet ül ma Vasvármegye közönsége.

Lelkesedve ünnepli azon tizéves korszak bezárulását, mely Méltóságod főispáni működéséhez fűződik. Nemcsak mi, kik e teremben egybegyültünk és Méltóságod sikerdus tevékenységének egy negyed századon át tanui valánk, hanem velünk együtt hálaérzettel ünnepel e vármegyének minden lakosa, a ki a közügyek iránti odaadó munkásságban és a hazafiui kötelességek hű teljesitésében találja e valódi erdemet.

Méltóságod nem a theoriák szürke ködében hanem a tettek mezején, a közélet különböző ágaiban kifejtett hasznos munkásággal szerezte meg e vármegye közönsége

ségének háláját, elismerését, osztatlan bizalmát és ragaszkodását. Korszakot alkotó tevékenysége örökre fényes lap lesz Vasmegye, és egy darab nemzetünk történetében.

Egy évtized folyt le azóta, hogy Méltóságod azon szent elhatározással lépett e terembe és foglalta el a díszes főispáni széket, hogy hiven fogja szolgálni a királyt és a hazát és szegénynek, gazdagnak ügyét egyaránt, szivén hordozva Vasvármegyénknek tekintélyét és érdekeit teljes erejével fentartani és előmozdítani fogja. Isten áldásától és a közönség fokozódó bizalmától kisérve fényes sikerrel oldotta meg e szép és nehéz feladatot. Bölcs vezérlete alatt lelkesen működött e Vármegye tisztikara, mely Méltóságodban mindenkor szigoru ellenőrét, de egyszersmind méltányos vezérét is tisztelte, s ha már vállai roskadoztak a szertelen munka sulya alatt, Méltóságod buzditó szavai és hazafias példaadása mindenkor uj erőt öntöttek a csüggedő erőbe. Atyai eljárásának nagy része van azon eredmény kivivásában, hogy közigazgatásunk mai állapota a nehéz viszonyok dacára is a haladó korral lépést tart és e vármegye jóhirnevének megfelel. A tisztikar buzgó törekvésének sikeret fokozta azon körülmény is, hogy a közügyek iránti érdeklődés a vármegye közönségében nem lankadt. A közszellem ébrentartásának és fejlődésének egyik fő tényezője pedig azon páratlan igazságszeretet és önfeláldozó hazafiság volt, mely Méltóságod minden ténykedésében kifejezést nyerve, hóditó erővel hatott és a közügyek iránt érdeklődést s lelkesedést a nemzeti ügynek tett szolgálatok mérve szabja meg. S ebből kiindulva Méltóságod politikai működése és alkotásai Vasmegyében oly emlékoszlopot emeltek nevének, melynek fényét századok viharai sem fogják letörölni. Eszmékért élni s küzdeni az emberi lélek legnemesebb sajátsága. Méltóságod pedig azon kevesek, az isteni gondviselés azon kegyeltjei közé tartozik, a ki szivének nemes eszméit törhetlen akaraterővel és fáradságot nem ismerő munkássággal fényesen szokta megvalósitani. Tudom azt, hogy a közélet terén a legjobb törekvésnek is csak akkor van sikere, ha az eszmék, melyeket diadalra vezetni akarunk, áthatják a társadalom minden rétegét. Méltóságod politikai működése mellett kiterjesztette tevékenységét a társadalmi élet mozzanataira is, s a társadalmi erők rokonszenvét és közre működését megnyerve, ez által saját eszméinek győzelmét biztositotta. A főispáni székből, hova felséges királyunk bizalma helyezte, egy évtized óta bölcs önmérséklettel vezette Vasvármegye közügyeit és társadalmát.

De nem taglalom tovább sok oldalu munkásságának eredményeit; azokat egy beszéd keretében kimeriteni nem lehet, s különben is ismertesek a vármegyében mindenütt. De méltóságod tetteinek hosszu sora, érdemei messze tul ragyogták e vármegye határait.

A vasmegyei gazdasági egyesület, melynek Méltóságod több mint 12 éven át buzgó elnöke volt, elnöki működése alatt lett nagygyá és jutott a felvirágzás azon magas fokára, mely számára tiszteletett és tekintélyt szerzett az egész országban.

A Rábaszabályozásnak százados munkája mindaddig sikertelen kisérlet maradt, mignem annak ügyét az ország kormánya Méltóságod hazafias és erélyes kezébe tette le ugy, hogy néhány hó mulva be lesz fejezve a nagy mű. dicsőségére a Radó nevnek, javára és megnyugvására azon polgártársainknak, kiknek vagyonát az árvizek veszedelmei elpusztitással fenyegették.

S mig e százados mű befejezése Mltsgd nevét dicsőiti, addig a hullámoktól megmentett lakosság ezereinek áldása fogja kisérni annak megalkotóját.

Őseitől öröklött vallásos érzelmei és az egyházi élet terén tanusitott munkássága s érdemei következtében pár évvel ezelőtt uj tér nyilott s uj állás gondjai szaporitották teendőit azáltal, hogy ezen országrész evang. közönsége a dunántuli ág. ev. Egyházkerület 180 egyház-községének bizalma azon egyházkerület világi felügyelőévé választotta. — Ha, mint hisszük, a vallás az emberi lélek legdrágább kincse, mely az embert Istenhez emeli fel, akkor azon kitüntetés, mely Méltóságodat hitfelei részéről érte s ily díszes egyházi polcra emelte, nyilvános életének méltó apotheozisát képezi

De nem folytatom tovább. Méltóságod jeles tetteinek felsorlása, fényes érdemeinek méltatása meghaladja erőmet. Én csak gyenge, de őszinte visszhangja kivánok lenni azon hálának és örömnek, mely a mai ünnepélyen mint Mltsgd főispáni működésének 10 éves évfordulóján Vasvármegye minden lakósának szivét átvillanyozza. Kora ifjuságától kezdve a mai napig egész odaadással szentelte életét Vasvármegye és a haza érdekeinek. Tett, küzdött és áldozott minden téren, hogy előmozditsa a a közjót s a közönség, mely Mltsgd kezében a becsület és munka zászlóját látta, lelkesen követte vezérét. Vasvármegye társadalma is együtt van és örömmel sorakozik, hogy Mltsgd érdemeinek hódolva, kifejezést adjon osztatlan bizalmának, tiszteletének és szeretetének. Ezzel tartozik önmagának is.

A hiven teljesitett kötelesség öntudatán és a sikeres munka örömén kivül Vasvármegye közönségének tisztelete s ragaszkodása legyen a borostyán, melyből Mltsgd hervadhatlan érdemeinek koszorúja füződik.

A közbizalom és szeretet, mely Mltsgdat a hazának tett fényes szolgálataiért környezi, legyen egyuttal záloga a jövőnek is, s legyen szabad ama reménynek s közóhajtásnak kifejezést adni, hogy a közügy szolgálatában Méltóságod vezéri alakja hosszu évek során át tündöklő példa legyen előttünk, s hogy főispáni működésének dicsőségesen befejezett 10 éves korszaka csak uj stadiumot képezne, honnét uj erőt meritve a közbizalom és szeretet nyilvánulásából, szilárd kötelesség érzettel indul tovább a hasznos munkásság pályáján.

Erre kérve, ezt óhajtva, szivből kivánom hogy Mltsgdat tetterejének törvényhatóságunk és hazánk javára Isten tartsa meg sokáig és kisérje áldásával működését.

Az éljenzések lecsillapultával Pulay Ferenc II-od aljegyző **Eredits Ferencet** hivta fel a szólásra, ki is a következő beszédet tartá: Tek. törvényhatóság! Méltóságos főispán ur!

A most elhangzott lelkesedés mindenrékes szónál szebben tükrözi vissza ezen vármegye közönségének Méltóságod iránt érzett tiszteletét és szeretetét, s ha ennek dacára mégis felszólalni bátorkodom, teszem ezt azért, hogy a mai ünnepély alkalmából alispán ur üdvözletére, a vármegye közönsége részéről is viszhangot adjak.

Még élénk emlékezetünkben van az a lelkes fogadtatás, melylyel e vármegye közönsége 10 évvel ezelőtt Méltóságodat az ősi főispáni székbe beiktatta, — azóta folytonos szeretettel és bizalommal kisértük Méltóságod működését, melynek vezérlő szelleme mindig a hazaszeretet és a vármegye érdekeinek ápolása volt: nem csoda tehát, hogy méltóságod 10 éves főispánságának mai ünnepélyén lelkesedésünk magasra tör s emlékét kér, hogy ezen 10 éves főispáni működésre az elismerés koszoruját feltehessük.

És méltán, — mert ezen 10 éves korszak Méltóságodnak oly kimagasló érdemeit és munkásságának oly sikereit tárja szemeink elé, melyek előtt tisztelettel hajol meg és hálás elismeréssel adózik e vármegye közönsége.

Méltóságod ugyanis ezen 10 év alatt nemcsak azt tartotta hivatásának, hogy vármegyénkben az állam érdekeit képviselje, képviselte ezeket hiven és becsülettel, nemcsak azt tartotta szem előtt, hogy szeretett szülővármegyéje közigazgatását, nehéz körülmények között is, lehető magas szinvonalra emelje: elégtétel lehet Méltóságodnak, — de elégtétel nekünk is, hogy ezt a célt is elérte: de ezek mellett, mint testestül lelkestül vasmegyei ember folyton ébren tartotta vármegyénkben a hazafias közszellemet, minden nagy alkotásnak ezen biztos emeltyüjét, vezette ezen közszellemet szilárdan előrelátással, lelkesitett bennünk ügybuzgóságával s ahol dolgozni, fáradni kellett, mindenütt segitett bennünket soha nem lankodó munkaerejével.

És ha ezen 10 év alatt voltak is nehéz küzdelmei, de hisz a nyilvános élet terén ilyen küzdelmek alig elkerülhetők, és ha időnkint magasan felhángoltak is a szenvedélyek, melyekben azonban mi csak a tiszta szándékot kerestük: soha nem volt egy pillanat, melyben e vármegye közönségének egyetértése Méltóságoddal, mint az állam képviselőjével megzavartatott volna. Ezen egyetértés büszkeség nekünk s megnyugvás lehet Méltóságodnak.

És miért büszkeség ez nekünk; mert ezen egyetértésnek alapját azon benső viszony képezi mely 25 évvel ezelőtt akkor keletkezett, midőn ezen vármegye Méltóságodat, mint alig 22 éves ifjut, tisztviselői közé falavatta, s mert Méltóságod, mint vármegyénk igaz fia ezóta teljesen átérezte a vármegye javára irányuló törekvéseket s ezeket nemcsak támogatta, hanem főispáni állásának minden erejével lehetőleg sikerre vezetni is segitette.

Ezen támogatás mellett érhettük el azt, hogy vármegyénk egész területén culturális intézményeink mindig hazafias irányban fejlesztettek s a vallás és nemzeti cultura terén béke és egyetértés honolt közöttünk mindig. — Méltóságod kitartó munkássága és vezérlete mellett érte el vármegyénk nagy közönsége — a gazdaközönség — azt, hogy gazdasági egylete a virágzás azon fokára emelkedett, hogy joggal sorakozik az ország bármely más hason intézménye mellé. Ott láttuk és látjuk Méltóságodat folytonos munkában, hogy vármegyénk folyójának, a Rábának legveszélyesebb részén a szabályozás munkáját erélyes kézzel vezesse. Ott láttuk küzdve és fáradva közlekedési eszközeink fejlesztésénél hogy e vármegyét minden vidéki elvezhesse a vasuti közlekedés előnyeit. Szóval Méltóságod nemcsak az állam egyszerü képviselője, hanem vármegyénk közönségének vezére volt a szó teljes értelmében.

Ezért ünnepeljük Méltóságodat oly igaz és egyetértő lelkesedéssel ma.

Ünnepeljük Méltóságodban a munkás főispánt, ki hivatalos állásában azt az irányt követte hiven, melyett az alkotmányunk visszaállitása után beállott békés korszak minden magyar ember részére kijelölt. E korszak a munka és tevékenység korszaka s Méltóságod sokat és jól munkált mindenütt, ahol azt Vasvármegye érdeke ugy kivánta.

Épen azért, ha dicsősége azon főispánaink emléke, kik a hajdankorban a haza védelménél karddal kezükben vezették a vármegye közönségét, ha örökké felejthetetlenek azon főispánjaink, kik az alkotmányos küzdelmek közt, a törvény-könyvvel kezükben védelmezték a nemzet jogait, — nem kisebb azon főispánjaink érdeme, kik az 1867. évi alkotmányos béke után lefolyt 25 év alatt a vármegyei önkormányzat szervezésénél a vármegyei közigazgatás ellenőrzésével s a vármegyei érdekek fejlesztésénél állandó munkassággal állandó tevékenységre buzditották és vezették a vármegye közönségét.

Ezen feladatot 10 év óta teljes hivatottsággal, odaadással és hazaszeretettel töltötte be Méltóságod, — mindig szem előtt tartva azt, hogy a kard megvédelmezi ugyan tüzhelyeinket, a törvény megvédelmezi ugyan jogainkat, de egyedül a munka és munkásság az, mely a nemzeti jólétet megteremti s a főispáni állást igazi méltósággal megaranyozza.

Mi tehát méltóságodban a fáradhatlan és munkás főispánt üdvözöljük s büszkék vagyunk, hogy ilyképen üdvözölhetjük és épen azért, hogy ha idők folyamán a mi lelkesedésünk emlékei elenyésznek is, ha üdvözleteink elhangzott szavai elröpennek is: aki egykor Vasvármegye történetét igazságosan megirni fogja, Méltóságod főispánságának 10 éves munkásságát bizonynyal e vármegye szebb lapjaiul fogja megjelölni.

Meghajtjuk azért Méltóságod előtt vármegyénk lobogóját, tiszteletünk és elismerésünk jeléül s midőn megköszönnénk eredményekben gazdag 10 éves főispáni működését, egy óhajtást fejezünk ki: hogy Isten Méltóságodat vármegyénk élén még sokáig tartsa, éltesse.

Szentmártoni Radó Kálmán főispán a következő nagyszabásu beszédet tartá: Tek. törvényhatóság: (Halljuk! Halljuk!)

A hála és köszönet őszinte érzelmeivel üdvözlöm a tek. törvényhatósági bizottságot. Hálát mondok ama kegyes határozatukért, hogy 10 éves főispáni szolgálataimat rendkivüli közgyülés megtartására méltatták. Hálát mondok ama kegyes jóakaratukért, hogy 10 éven át támogattak és bizalmukkal megajándékoztak. E bizalom tette sokszor a terhes és nehéz feladatot nekem könnyüvé. Igaza van Eredits ur ő nagyságának, hogy 10 éves főispánságom alatt nem volt kérdés, nem volt alkalom, hogy az én nézetem eltérő lett volna a vármegye közönségének nézetétől. (Zajos éljenzés.) Vasvármegye közönsége, a tek. törvényhatósági bizottság hazaszeretete, törvény tisztelete s a cél, melyért minden tekintetben küzdtünk, hogy a közjólétet előmozditsuk, nekem nemcsak könnyüvé, de kellemessé is tették az ellenőrzés kötelességét. (Élénk éljenzés.)

Nem volt okom s nincs is panaszkodni hogy a tek. törvényhatóság nem elég érdeklődéssel viseltetett volna a közügyek, a közjólét iránt. Igaza van az előttem szóló nagyon tisztelt alispán urnak, (zajos éljenzés) hogy Vasvármegyében a közügyek iránti buzgóság nem halt ki. Örököltük e buzgóságot őseinktől. S ha ezen érdeklődés nem volt oly élénk, mint a 40-es években, igénytelen nézetem szerint ép oly eleven, és üdvös, mint ezt az előttem szólók is elismerték, mert a politikai ténykedéshez a kulturális intézkedések istápolásának is kell járulnia, melyben e megye közönsége mindig és mindenkor részt vett. (Élénk éljenzés.)

Tiz év hosszu idő egy ember életében és én, ki szerencsés voltam a férfikor legszebb tiz évét o megye szolgálatában tölteni, körültekintve e soron, megdöbbenéssel látom, hogy sokan, nagyon sokan hiányoznak, kik engem tiz év előtt kegyesek voltak bizalmukkal megtisztelni s kik a sors által kiválasztva, körünkből eltávoztak. Legyen nyugodt emlékük.

De jelzi a tiz évi hosszu időt az a körülmény is, hogy a harmadik alispánt van szerencsém oldalamon, mint munkatársamat üdvözölni. (Viharos éljenzés.) Mind a hármat e vármegye osztatlan bizalma és nagyrabecsülése környezte és én nem tagadom meg az őszinte bizalom nyilvánulását Széll Ignác, most már miniszteri tanácsos (Éljenzés) Reiszig Ede, kinek urunk, királyunk immár tágasabb munkateret nyujtott (zajos éljenzés) és Dr. Károlyi Antal iránt, (Viharos, hosszantartó, zajos éljenzés) aki nek mindegyikét az őszinte elismerés, nagyrabecsülés és közelismerés juttatta az allispáni polcra! (Igaz Ugy van!)

Az alispán s utána Eredics kegyes volt igénytelenségem 10 éves főispáni működését méltatni. Oly jóakaratulag itéltek meg tiz évi működésemet, hogy én — megvallom — inkább el vagyok fogulva, semmint kelló szavakat találhatnék. Jóakaratu itéletüket, jóakaratu birálatukat a legőszintébben megköszönöm. (Élénk éljenzés.) Lesz-é 10 éves főispáni működésemnek maradandó emléke, valjon hosszu működésem hasznos volt-e e megyére? azt önök vannak hivatva megitélni. De ha van érdemem — mint a t. előttem szólók ezek egész halmazával árasztottak el —, akkor azon érdemek és eredmények melyek feltüntethetők, oroszlánrésze e megye közönségének és törvényhatósági bizottságának róható fel, amely bizottságának sohasem tagadta meg a közjót előmozditó javaslatok támogatását, amely lelkesitett, buzditott és megtett mindent, amit megtenni hivatva volt. (Zajos éljenzés.)

Másik részét az érdemnek átruházom munkatársaimra, Vasvármegye megválasztott tisztikarára és az állami tisztviselőkre s mindazon hatóságokra, melyek az állami szervezet, a kormány által szolgálatra ide rendeltettek. (Élénk éljenzés.)

Ők mindnyájan — teljes őszinteséggel szólok — ezen tiz év alatt odaadással, lankadatlan szorgalommal törekedtek meggyőzni a nagy, hatalmas munkát, melyet előttem szóló t. alispán ur is kiemelt. Az én érdemem csak az, hogy sikerült nekem az isteni gondviselés kegyelméből megérteni és együtt gondolkodni e megye közönségével. (Hosszas éljenzés.) Mi hogy sikerült csakugyan — hizatkozom előttem szóló Eredits ur ő nagyságának szavaira, — ki is azt állitotta, hogy 22 éves koromban, egy negyedszázaddal ezelőtt, ezen teremben megesküdve küzdtem a közpályán e megye szolgálatában. (Zajos éljenzés.) E teremben tanultam meg mint fiatal ember a kötelesség érzetet és a haza iránti munkát teljesiteni.

Tudom, miszerint az adott viszonyok és körülmények közt ezen vármegye kösönsége megtett mindent, felhasználta a rendelkezésére álló erőket, hogy az igények által megkivánt javitások előmozdithatók legyenek. Tudom, hogy nyilt ambitiónk volt e megyét az administratio terén első helyre emelni. (Élénk éljenzés.) Hogy ez nem sikerült, hogy a közigazgatásnak mindig vannak hátrányai, nem a törvényhatóságot terheli. Tudunk mi eszmékért lelkesedni és küzdeni és értük dolgozni is, ha rendelkezésünkre állnak az eszközök. Az institutiokat az időkhöz képest át kell idomitani és az egész országban gyors és erősebb belszervezkedési politikát és munkát kell megkezdeni. Mert ezt a közvélemény nemcsak megérti, de nem is kell hozzá nagy bölcsesség, hogy a helyes utat megtalálja és kielégitse.

Nem lehet célom ezen pillanatban a belszervezkedési politika helyességéről, az állami administratio értékéről és hátrányairól szólnom, de meggyőződésem és ezt ki is jelentem, miszerint ezen kérdések gyakorlati megoldásának ideje elérkezett, a cselekvés munkája itt van és a finantiális viszonyokra való folytonos utalás kora lejárt. (Hosszas helyeslés.)

Nézetem szerint centralizálni kell a kormányzatot, de decentrálizálni az adminisztratiót. Nem szabad végleg szakitanunk ősi hagyományainkkal és a régi szervezettel, nem szabad az én igénytelen nézetem szerint, de meg a theória szerint sem idegen államok példája után menni, de fejleszteni kell az önkormányzatot, biztositani az államnak az administratiót és létesiteni egy erős magyar államot, (Hosszantartó, élénk helyeslés.)

hogy legyenek módok és eszközök kiirtani azon vágyakat és célokat, melyek itt és ott lappangnak és melyek nem az államépület javára de ennek romlására céloznak. (Hosszas helyeslés.) Nem ideális célok, de erőteljes tovafejlődésre kell törekednünk.

S egy valódi status ezt nem tudja végrehajtani, ha a szervezetben nincs meg az intellektuális erő, ha hiányoznak az institutiók s ha szervezete nincs ugy construálva, mint ma. Mint főispán, a közigazgatásról szólva, kijelentem, hogy szükséges, miszerint a közigazgatásra lépő tisztviselők ne csak a törvénykönyvet ismerjék, hanem gyakorlati uton is fejlesszék képességüket. A tiszta jogi szakképzettség ma már a közigazgatás terén nem elég. Értheti valaki a törvénykönyvet, lehet jó büntető jogász, de nem fogja a lényeges állami functiókat megérteni és végrehajtani tudni, ha gyakorlati képzettsége nincs. A közigazgatási reform a közigazgatási jogszolgáltatást szándékozik elválasztani a tulajdonképeni közigazgatástól. Ezt helyeslem és őszinte meggyőződésemnél fogva ki is jelentem, hogy ez szükséges. A törvény végrehajtóinak tudniuk kell, hogy mi a joguk és dolguk, mert a legkisebb tévedés is veszélyes lehet a parlamentáris kormányzatra és a törvényhatóság eljárására.

Bocsánatot kérek, hogy ily sokat foglalkoztam e dolgokkal s köszönöm becses türelmüket. Engedjék meg, hogy ismételjem lelkem egész őszinteségével, hogy hálával tartozom önöknek és nyilvános közmunkálkodásom jutalmát polgártársaimnak, szülővármegyémnek közbizalmában lelem fel és találom. (Hosszantartó, zajos éljenzés.) Engedjék meg, hogy hálát adjak azon t. hatóságok kiváló munkásainak s közlétünk azon jeleseink, kik távolabb vidékről jöttek, hogy e szükebb megyei ünnépélyt fényben emeljék, engem pedig boldoggá tegyenek. Köszönöm ismételve jóakaratukat. Midőn jobbomat nyujtanám Vasvármegye alispánjának, mint a közadministratio képviselőjének (főispán feláll s kezet fog dr. Károlyi Antal alispánnal. Meg-megujuló, hosszantartó, (zajos éljenzés) ime ezennel ünnépélyesen igérem, hogy, ha megszünnek is főispán lenni, mindig igaz fia maradok e megyének. Legyen e megye boldog és szerencsés! Éljen sokáig a magyar király!

Zugó, szünni nem akaró éljenzés hangzott fel a főispán szavaira, melynek riadalmai közt Radó elhagyta a termet. Ekkor felállott Szájbély Gyula orszgy. képviselő s rövid beszéd kiséretében a következő inditványt terjesztő elő: „Hogy a jövő nemzedék is buzduljon a mai örömön és lássa, hogy Vasvármegye érzi, miszerint nagy hálával tartozik azon férfiunak, ki évtizedeken át vezérlő csillaga volt e megyének, indittatva érzem magamat azon inditványt előterjeszteni, hogy Szentmártoni Radó Kálmán főispán érdemét jegyzőkönyvileg megörökitsük. Kérem ezen inditványom egyhangu elfogadását. (Általános éljenzés)

Dr. Károlyi Antal alispán: Méltóztatnak elfogadni?

(Általános felkiáltások: Elfogadjuk.)

E szerint a törvényhatóság Szájbély Gyula orszgy. képviselő inditványára egyhangulag elhatározta, hogy Szentmártoni Radó Kálmánnak e megye és e törvényhatóság iránt szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökiti. (Élénk éljenzés.) Most, midőn hálás köszönetemet fejezném ki mindazoknak, kik itt megjelentek s az ünnepély fényét emelték, különösen pedig azon előkelőségeknek, kik mint Vasmegye vendégei a távol vidékről jöttek, hogy a tisztelet adóját lerójják, azon meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy ezen ünnep a hazafi érdemeknek legyen szentelve. (Általános éljenzés.)

Hadd tudja meg az ország, hogy mikép jutalmazza Vasvármegye közönsége a munkát és mint tünteti ki azokat, kik önzetlenül buzgólkodnak a haza s e megye javára. Ezzel s mai közgyülést bezárom. (Általános éljenzés.) Ezen közgyülésről felvett jegyzőkönyvet a főjegyző ur már elkészitette. A jegyzőkönyv tehát felolvastatni és hitelesittetni fog.

Dr. Bárdossy Jenő főjegyző felolvassa a közgyülésről felvett jegyzőkönyvet, melynek hitelesitése után a közgyülés az alispán zajos éltetésével ½1 órakor véget ér.

Nyomban a rendkivüli közgyülés után a küldöttségeket fogadta a jubiláló főispán.

A küldöttségek mindegyike huzamosabb ideig tartózkodott ő méltóságánál ugy, hogy a fogadtatása háromnegyed egy órakor ért csak véget.

Első volt a küldöttségek között a róm. kath. egyházmegye küldöttsége élén Hidassy Kornél megyés püspökkel. A küldöttség tagjai közt voltak Puly, Schwarz, István Vilmos kanonokok, Röthy semináriumi igazgató, Horváth István prépost-plébános, Perényi Antal körmendi plébános stbben.

Ezt követték sorban: A protestáns vallásfelekezetek küldöttsége élén Kund Samu esperessel.

Az izr. neolog vallás küldöttsége élén dr. Bernstein Béla szombathelyi rabbival.

A Szombathelyen állomásozó 11. huszár-ezred tisztikarának küldöttsége élén Barkassy ezredessel. A küldöttség tagjai közt ott voltak Tschebulz őrnagy, Dichtl főhadnagy stb. Ez a küldöttség rövid 2 perc alatt végzett a tisztelgéssel.

A csendőrök kéttagu deputatiójának élén Matékovics százados állott; a másik tag Csathó főhadnagy volt.

A vármegyei tisztikar élén dr. Károlyi Antal alispánnal. E küldöttségben voltak dr. Bárdossy Jenő főjegyző, Nagy Jenő t. ügyész, dr. Korchmáros Kálmán h. t. ügyész, dr. Mezihradszky Kálmán főorvos stb.

A kir. törvényszék, járásbiróság és kir. ügyészség küldöttsége élén dr. Laky Kristóf törvsz. elnökkel.

Az ügyvédi kamara élén Szabó László elnökkel.

E küldöttség tisztelgésének közepette érkezett meg Salvator Albrecht főherceg br. Walterskirchen cs. és kir. kamarás udvarmesterével. Midőn az ügyvédi kamara tisztelgése véget ért, belépett a főherczeg ő méltóságához, ki is rendkivüli előzékenységgel fogadta a magas vendéget s ő fenségével 10 percig társalogván, őt egész a folyosóig kisérte.

Következett a pénzügyi hivatalnokok tisztelgése. A küldöttséget Kassay József pénzügyigazgató vezette.

A tantestületek küldöttsége élén Halász Ferencz tanfelügyelővel.

A kereskedelmi ministerium alá rendelt hatóságok és hivatalok küldöttsége élen Eilers Frigyes ker. felügyelővel.

Szombathely város tisztikara, tanácsa és képviselő testülete élén dr. Török Sándor polgármesterrel.

Majd Kőszeg város küldöttsége élén Tipka Ferencz polgármesterrel következett.

A Rábaszabályozási társaság küldöttsége élén Szalacsy Lajos igazgatóval.

A gazdasági egyesület és egyuttal a Vasmegyei kaszinó küldöttsége.

Az izr. orthodoxvallás küldöttsége élén Kornfein Márk rabbival.

A szombathelyi kereskedelmi kör dr. Knebel Kornél, t. elnök vezetése alatt és végül

A budapesti „Vasmegyei Kör“ négytagu küldöttsége.

Délután 2 órakor volt a diszebéd, melyen számos felköszöntőt mondtak.

HIREK.

— **Változások a benczerendben.** A f. é. julius 10-én Kőszegre érkezett dispositió szerint Kroller Miksa a benczések kőszegi szekházának főnöke, házgondnoka és a gimnazium igazgatója, hasonló minőségben Győrbe helyeztetett át. Ugyancsak oda megy mint tanár Somogyi Venczel, Grúsz Rajmond pedig egyetemi hallgatónak Budapestre. Kőszegre küldetett: Pacher Donát igazgatónak, házfőnöknek és házgondnoknak. Pallos Kajetán és Babich Károly tanári minőségben. A távozó benczerendü tagokkal Kőszeg igen derék papi embereket és tanférfiakat veszit.

— **Turisták kirandulása.** Kicsi, de igen intelligens turista-csapat látogatott el tegnap a fő- és székvárosból Kőszeg- és vidékére. Eljöttek: Apró Géza épitész, dr. Bochkor Károly egyetemi rendes tanár, Csizik Gyula ipariskolai tanár, Eberling József főreáliskolai tanár, Felbinger Ubald klosterneuburgi kanonok, Mártonfy László könyvnyomda-tulajdonos, dr. Mihálovics Béla ügyvéd, dr. Németh Imre ügyvéd és dr. Téry Ödön közegészségügyi felügyelő, a Magyar Turista-Egyesület ügyvivő alelnöke, kiket a reggeli vonatnál a kőszegi turisták egy része elnökükkel az élen fogadott és a városba vezetett. Itt a vendégek reggeli után egy kicsit széttekintettek és 9 órakor folytatták utjukat a Szabóhegyen, Ó-házon, Hörmannforráson és Irottkőn át Léka felé, kisérve egy diszes társaság által. A kellemes erdei ut és az Ó-házon kinálkozó szép kilátás teljesen elragadta a fővárosi turistákat, valamint meglepte őket a Hörmann-forrásnál készen váró terített asztal. Emlegették a szép ősi szokást, melyet ezuttal a kőszegi turista-osztály követett és dicsérték Waisbeckerék sonkás zeemléit, melyet a legmagasabb fórum, az egyetemi tanár *kanapé*-nak nevezett el azért, mert benne olyan jól ül a sonka. A kis alamozsia után az Irottkő felé siettünk, hol a rohoncziak várakoztak. Itt a társaság gyönyörrel élvezte a kilátást és dr. Téry lefotografálta az egész társaságot, mely két óra felé Lekának vette utját. E kirándulásról közelebb többet irunk.

— **Záró-ünnepély.** A helybeli katonai-alreáliskolában mult csütörtökön volt a záró-ünnepély, melynek programmja az időjárás miatt csak részben volt betartható. Délután 6 óra felé impozáns számu közönség lepte el az intézet parkját, hol mosolygva szemlélé a leendő harczfiak mutatványait. Később a szinházzá átalakitott torna-terembe vonult a közönség, hol a növendékek Belly: „*Monsieur Herkules*“ czimü 1 felvonásos vigjátékot adták nagy tetszés között. Ezenkivül bemutatták: „*Zitherspieler auf der Alm*“ élő képet, melyet egy 3 személyből álló csoport, két nő és egy férfi cziterával, népies viseletben alkotott. A többi előadás elmaradt, mert elborult az ég és esőtől kellett felni mely, esetben a tűzjáték nem lett volna megtartható. Siettek ennélfogva az utolsó programmpontot is elvégezni. Dr. Schmidt, ki saját gyártmányait sütögette és gyujtogatta, valóban elismerést érdemel fáradságáért és buzgalmáért, valamint azon gyönyörüségért, melyet a közönségnek szerzett. Gyakran hallatszott a bámulat *oh!* felkiáltása amint egy-egy csillagzáport vagy kigyóalakot láttak a magasban gazdag szinpompában szétrobani. A mutatványt két tűz-okádó rakesztette be, mely vörös, sárga és piros golyókat röpitett a magasba. A közönség egy szép és élvezetes estének emlékeivel hagyta el a párkot, melybe ezuttal csak különös engedély mellett volt szabad a bemenés. Ezért többen, akik ellen társadalmi állásuknál fogva különben kifogás nem tehető, kiszorultak a kertből és elestek az élvezetet nyujtó látványosságoktól.

— **Magyar szineszet.** Balog Árpád vidéki szinigazgató helybhatósági engedélyt nyert, hogy augusztus havában városunkban előadásokat tarthasson. Balognak jól szervezett operette-szintársulata van, melylyel nagyobb vidéki városokban kedvező sikerrel működött. Kapuvári ismerőseink p. sok elismeréssel szólnak Balog szintársulatának ottani szerepléseiről. A társulat e hó 27-én érkezik városunkba és 28-án tartja első előadását a bálház kertjében felállitott és teljesen betetőzött nyári szinkörben. Ilyennek emelése igen alkalmas, főleg akkor, mikor kedvezőtlen idő esetére a bálházi nagy terem is rendelkezésre áll. 12 előadásra bérletet is nyitottak 8 frton. Bérlet alatt a következő darabok kerülnek szinre: *Madárász, Gasparone, Uff király, Kis molnárné, Denevér, Pepita* operettek; *Kis madaram, Postás Klári* népszinművek; *A rabbinnok elrablása, Pont Biquet család* vigjáték; *Kurtaszoknyások* énekes bohózat és *Bánk bán* tragoedia. Igen válogatott műsor ez, sok operette és énekes darabbal; teljesen megfelelő a mi viszonyainknak. A jó nevű igazgatót ajánljuk műpártoló közönségünk szives figyelmébe.

— **A templomépités** csekély erővel folyik, de azért van látszata a munkának. A csúcsives ablakok majdnem köröskörül elkészültek s a héten hozzáfogtak a torony tovaépitéséhez is.

— **Árviz.** Rátka esett Kőszegen, hogy a Gyöngyös vize olyan féktelen árt hozzon, mint mult csütörtökön. Egy a röti völgyben dolgozó arató beszéli, hogy ugy reggeli 7 óra tájban szokatlan morajt hallott, s mikor föltekintett, Rőt felé az egész völgyet fehéres szinben látta. Az ár volt, mely roppant gyorsasággal közeledett városunk felé, ugy, hogy emberünk csak nagy hirtelen menekülhetett el száraz lábbal. A piszkos áradat végig seperte az egész Gyöngyös-völgyet és a tanitók kertjei előtt tért vissza a természetes ágyba, hol csak addig maradt féken, mig két mederben folyhatott. Mikor a város alá ért és a két ág egyesült, ujra kitört és elárasztotta az egész Gyöngyös-melléket, elboritván itt-ott az országutat is. A viz ugy 8 óra tájban volt legmagasabb. Fél 9-kor már csett, de azért egész napon át nagy mennyiségben folyt el a város mellett. Az áradást a szomszéd Ausztriában e hó 13. és 14-iki közti éjjelen volt borzasztó felhőszakadás okozta, mely roppant pusztitásokat vitt véghez.

— **Országos vásár.** E hó 25-én városunkban országos vásár lesz.

— **Kőszegi turisták kirandulása.** A mult vasárnapi turistakiránduláson csak kevesen vettek részt, de azok, férfiak és nők, igazi turista hősiességgel tették meg a szt.-vid- hörmannkút- stájerházi turt, teljes jó humorban töltvén a napot a hegyek között. Hogy a közel kétszáz tag közül csupán tizenőten, tehát oly csekély számban tették meg ezt az utat, az a körülmény megint csak arról tanuskodik, hogy a többi, mint egyebkor is „a szobát őrizte.“

— **A csuffa tett irottkői torony.** A rohoncziak ugyancsak őrzik az irottkői kilátótornyot. Ennek a nagy költséggel felállitott faalkotmánynak az ajtaja sarkaiból kiemelve, az ajtó fölött levő tábla, mely a toronynak a kőszegiek által történt felállitását hirdeti, leszakitva és összetöpörödve a földön hever. A dolog annyiban egy kicsit furcsa, a mennyiben tudjuk, hogy a rohoncziaknak nem szálka ugyan a szemükben az a nagy torony, de nincs inyükre az a feliratos tábla. Csakhogy ezt ugy *mir nichts, dir nichts* eltávolitani nem lehet, mert az ott tényt konstatál, legalább is annyit, hogy a kőszegiek közel nyolczszáz o. é. pengőt forditottak a toronyra. Szivesen lemond Kőszeg arról a dicsőségről, hogy neve a tornyon figuráljon, de csak nyolczszáz forintocskáért.

— **Gombaszállitás.** A gomba most buján terem, s mert izletes is, tömérdek mennyiségben szedik és küldik szerte-széjjel. Most már gombakereskedők járnak vidékünkön, kik egész szállitmányokat küldenek vasuton Becsbe. A mi gyümölcsünk tönkre ment, azt részben pótolja a gomba. Milyen különös revans!

— **Időjárás** Szokatlan és mellette igen kedvezőtlen időjárásunk van. A hetek majdnem minden napján volt jókora záporesőnk, sőt héfőn esővel vegyest jég is. Ekkor verte el a jég Rohonczi, Bucsu, Szombathely s meg több az északnyugat-délkeleti vonalba eső községek határait. De már maga a folytonos esőzés is tetemes kárt okozott a künn levő termenyekben ugy, hogy ha ez még továbbra is igy tart, az idei termést teljesen tönkre teszi az esős időjárás.

— **Az 1848-49-ik szabadságharczunk gyüjteményének** a fővárosi vigadóban levő rendezősége felkérte az összes biztositó társaságokat, hogy vidéki ügynökeik által is — mozditsák elő a 48-as ereklyék gyüjtését. Ezt a praktikus dolgot az aradi museum találta föl. A felkért biztositó társaságok támogatása már azért is nagy mérvü lesz, mert a gyüjtemény tulajdonosa kijelentette, szóval és irásban, hogy 25,000 forintot ad a magyar hirlapirói nyugdijalapra és 15,000 forintot az erdélyrészi és a többi magyar közmivelődési egyleteknek a gyüjtemény vételárából ha azt a nemzeti museum számára megvásárolták; annyi összegért a mennyibe (kimutatás szerint) került az a kiállitás főrendezőjének. A hirlapiroi nyugdijalapra szánt 25,000 frtból ama fővárosi és vidéki hirlapirok is részesülhetnek, a ki nem tagjai a már létező hirlapirók nyugdijintézetének. A 48-as gyüjtemény által kiadott Honvéd Emléklapra előfizetésre felhivó leveleket küldött szét a rendezőség. A felhivás minden volt honvédnek el lett ugyan küldve de az előfizetés vagy megrendelésre való fő szállitás csak a módosabbaknak szól, mert a rendezőség ezennel tudatja, hogy minden vagyontalan honvédnek ingyen adja a diszes emléklapot ha az illető az előljáró által aláirt levelében ezt kéri. Gróf Kreith Béla ur által az ország községeinek és egyesületeinek ajándékozott huszezer Kossuth-képből még nehány ezer példány áll az ezután folyamodó községek s egyletek rendelkezésére. Ez életnagy arczképek bolti ára 1 frt 40 kr. példányonként. A fennmaradó képeket a fővárosi vigadóban levő 48-as kiállitás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Nehány nap mulva a kiállitás minden látogatója kap egy egy Kossuth-képet.

— **A magyar női olvasóközönség** legkedveltebb szépirodalmi lapja, a „Képes Családi Lapok“ 28-ik száma a Harnuth Lujza, Tolnai Lajos, Jókai Mór czikkeinek folytatását közli; szellemes verset találunk benne Rudnyánszky Gyulától. A mi e számot nagyon érdekessé teszi az, egy aethnographiai rajz Gáspár után. Ujonnan belépő előfizetők a következő kedvezményekben részesülnek: ingyen kapják a koronázási diszszámot; a ki az egész évi előfizetési dijat vagyis 6 frtot és 80 krárt pótta és csomagolási dij fejében beküld az 4 regényt, aki 3 frt és 40 krárt beküld az 2 regényt, és 1 frt 50 kr. és 20 krárt küld az 1 regényt kap jutalmul. A „Képes Családi Lapok“-at mely 14 év ótai fennállása alatt a magyar művelt, főleg női közönség legkedveltebb lapjává lett, s a mely olcsóságánál és dús tartalmánál fogva ma a legterjedtebb szépirodalmi lap; részünkről a legmelegebben ajánljuk lapunk olvasóinak.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Kézi Lexikona.** A tudományok encziklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszt: Dr. Acsády Ignácz. Budapest, 1892. Most jelent meg ez általános tetszéssel találkozó nélkülözhetetlen segédmünek tizenkilenczedik füzete, mely gazdag, jól szerkesztett tartalmával szintén bizonyitja, mily jeles, általánosan használható könyvet fog ezen Kézi Lexikon képezni. A tizenkilenczedik füzet tartalmából kiemelendők a következő czikkek: Károly magyar királyok, Károly római czászárok, Károly főherczegek és herczegek, Károly grófi család, Kárpátok, Karszt hegység, Larthaaziak rendje, Kártya, Kaspi tenger, Kassa, Katona, Kátrány, Kávé Kazarok, Kazinczy, Kecskemét, Kegyuraság, Kelemen pápák, Keleti Be-zkidik, Keleti kérdés, Kemény bárói és grófi család, Kén, Kender, Kendi, czalád, Kousav, Kenyér, Kepler, Képviselő, Keresczi adó, Kereskedelem, Keresk. miniszterium, Keresztes háboruk, Kertészet, Késmárk, Kétröpűek, Kéz, Kézai Simon, Khina, Khinai nyelv és irodalom, Khlesl, Kiállitás, Kigyók, Király, Királyföld, Királyi könyv, Kiadedóvás, Kisfaludy Károly és Sándor. Kis Kárpátok stb. stb. Ezen néhány idézett czikk is mutatja, hogy Kézi Lexikon a tudomány minden ágára kiterjed és emellett a honi tudnivalókat különös figyelemben részesiti. A 19. füzetet két kettős tábla diszíti; az egyik a régi magyar katonaságot mutatja be régib történeti munkákból vett képek alapján, a másik a fontosabb gazdasági eszközöket és gépeket hozza. Összesen 40 füzetre fog terjedni: egy füzet ára 30 kr. A legczélszerűbb 20—20 füzetre hat forintjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum kiadó hivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Nyilt-tér.

Egész selyem mintázott Foulards méterenként 85 krtól 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállit házhoz szállitva, porto- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben** Minták postafordulával. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7 frt.	50 krtól	8 frt.	20 kr-ig.
Rozs	„	7 „	80 „	8 „	40 „
Árpa	„	6 „	— „	6 „	60 „
Kukoricza	„	6 „	— „	6 „	20 „
Zab	„	6 „	— „	6 „	50 „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt I.	„	13	60	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa	„	5	—	„ zsir . „	—	68
Rozs „	„	5	—	Borjuhus . „	—	60
Köleskása	„	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara	„	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma	„	1	90	„ „ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Középeurópai idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{05}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{19}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{36}	12^{24}	6^{21}
18	**Szombathely**	érk.	5^{51}	12^{39}	6^{36}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{05}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	3^{48}	7^{38}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedd-, pénteken közlekedik egy negyedik vonat Köszegről 8 ó. 10 percz- Szombathelyről 11 ó.. — perczkor.

Déli vasut.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely . . .	reg 4.01	reg. 5.57	d. e. 9 01	d. u. 4.44
Acsád	„ 4 22	„ 6.19	„ 9.18	„ 4.—
Bécsbe érk. . . .	„ 7.27	„ 9 40	d. e. 1 54	„ 9.15

Bécs felől Szombathelyre indul

Bécs	reg. 7.20	délb. 1 20	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 6.25	„ 9.44	éj. 12 20
Szombath. é. . . .	„ 10.55	„ 6.44	„ 10.02	„ 12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e. 11.05	este 7.05	éjjel 12.51
Dömötöri	„ 11.22	„ 7.27	„ 1.10
Molnári	„ 11.32	„ 7.41	„ 1.21
Vasvár	d. e. 11.40	„ 7.51	„ 1 29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 12 25	„ 8.47	„ 2.19
N.-Kanizsára érk. .	„ 1 34	„ 10.15	„ 3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	d. u. 2.10	reggel 6.05	éjjel 12.45
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 3.20	„ 7.22	„ 2.15
Győrvár	„ 4.02	„ 8.08	„ 3.05
Molnári	„ 4.10	„ 8.17	„ 3.04
Dömötöri	„ 4.20	„ 8.28	„ 3.27
Szombathelyre ér. .	„ 4.30	„ 8.45	„ 3.47

HIRDETESEK.

Önkéntes árverés.

Néhai **Stegmüller László** asztalos hagyatékából mindennemű hátrahagyott **asztalos-szerszám**, továbbá **temetkezési-vállalati tárgyak, butorok, régiségtárgyak**, stb. **folyó évi julius hó 20. és 21-én délelőtt 9 órakor** szabad kézből a legtöbbet igérőnek eladatnak.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Mintakönyvek szabók számára bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Desking a magas klérus számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tilzoltók-, tornászok- és liberiáknak, biliárd- és játekasztalokra való posztó, (loden), vizhatlan vadász abatoknak, mosókelmek, utazóplaidek 4—14 frtig stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem ocsó rongyokat, melyek minden oldaról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Figyelmeztetésül! A n. é. közönség oly czégek elöl, melyek 10 méter hosszu „maradékokat“, „szelvényeket“, és ugynevezett „metszelékeket“ salonöltözékekre hirdetnek, megintetik.

Már az egyenlő hosszuság bejelentésben látszik a nyilt szédelgés, mert az ilyen maradékok stb. divattalan, rossz, eladhatatlan darabokból lesznek összeállitva. Ilyen nyuzadék áru, melyet ezen czégek már a második vagy harmadik eladótól vesznek, alig ér a vevőárnak egy harmadát.

Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és fraczia nyelven.

A főméltóságu herczeg Esterházy köszegi várának hátsó udvarában 1 lakás kiadandó.

A lakás áll 5 szobából, 1 konyha, pincze, fakamra és a hozzá tartozó kertből.

Ez iránti értesitést özvegy **Draskovitsné** Köszeg vári lakos nyujtand.

Cjúz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, czipőfádalom hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhitő **szer** és majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 és 60 krért. Minthogy utanzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“

kérendő.

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi franczia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilonak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el felülmulhatlan **pálinka erősitő kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü**, valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet** és **boreczet** készitésére felülmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok

Polláк Károly Fülöp,

essenc-különlegességek gyára, PRÁGA-ban.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — ezelőtt Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női **divatczikkek, Confectio, fehérnemüek, vásznak, selyem- és kézmüárukban** a legfinomabb kiviteli; — **Kelengyék, uri- és női toilettek, felöltők** stb. a legutolsó divat szerinti elkészitését, legjutányosabb árak mellett eszközlöm.

Nagybani árusztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar **vitorlavászon, vizmentes ponyva és zsákgyárnak** nálam lévő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdászok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyüjteménynyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA“ műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, e ismert kitünő minőségü mütrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot.** kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemü egyéb mütrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és áriegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája **Budapest V, Erzsébett 9. sz. II. e.** hová levelek és megrendelések intézendők. Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen